

Sklepi Sveta o otroškem cepljenju: dosežki in izzivi v zvezi z otroškim cepljenjem v Evropi in obeti za naprej

(2011/C 202/02)

SVET EVROPSKE UNIJE –

1. OPOZARJA, da v skladu s členom 168 Pogodbe o delovanju Evropske unije dejavnost Unije dopolnjuje nacionalne politike in je usmerjena k izboljševanju javnega zdravja, zlasti z bojem proti močno razširjenim težkim boleznim; prav tako spodbuja sodelovanje med državami članicami na področju javnega zdravja in jim po potrebi nudi podporo pri njihovih ukrepih ter upošteva odgovornost držav članic pri organizaciji in zagotavljanju zdravstvenih storitev in zdravstvene oskrbe;
2. OPOZARJA, da morajo v skladu s členom 168 Pogodbe o delovanju Evropske unije države članice v povezavi s Komisijo medsebojno usklajevati svoje politike in programe;
3. OPOZARJA na Odločbo št. 2119/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. septembra 1998 o vzpostavitvi mreže epidemiološkega spremljanja in obvladovanja nalezljivih bolezni v Skupnosti ⁽¹⁾, za kar je potrebna pravočasna znanstvena analiza, da bi Skupnost lahko sprejela učinkovite ukrepe;
4. OPOZARJA NA Uredbo (ES) št. 851/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o ustanovitvi Evropskega centra za preprečevanje in obvladovanje bolezni, ki podpira tekoče dejavnosti ⁽²⁾, na primer ustrezne akcijske programe Skupnosti na področju javnega zdravja, pri čemer poudarja preprečevanje in obvladovanje nalezljivih bolezni, epidemiološko spremljanje, programe usposabljanja in mehanizme zgodnjega obveščanja in odzivanja, ter naj bi spodbujala izmenjavo dobre prakse in izkušenj glede programov cepljenja;
5. PRIZNAVA, da so za otroško cepljenje sicer pristojne posamezne države članice in da ima EU programe cepljenja, ki so različni tako po strokovni vsebini kot obvezni oziroma prostovoljni naravi ali njihovem financiranju, vendar pa bi urejanje tega vprašanja na ravni EU pomenilo dodano vrednost;
6. UGOTAVLJA, da bi bilo za morebitna skupna prizadevanja za izboljšanje otroškega cepljenja koristno tudi boljše dopolnjevanje z drugimi področji politik EU, pri čemer bi bila posebna pozornost namenjena ranljivim skupinam, na primer Romom v določenih državah članicah;
7. POZDRAVLJA izide konference na ravni strokovnjakov z naslovom "Za zdravo prihodnost naših otrok – otroško cepljenje", ki je bila 3. in 4. marca 2011 v Budimpešti in na kateri so udeleženci preučili dosežke in izzive otroškega cepljenja v Evropski uniji ter poudarili, da je treba doseči in izvajati otroško cepljenje, ki bi bilo pravočasno in bi zajemalo tako splošno prebivalstvo kot skupine prebivalstva, za katere je značilno pomanjkljivo cepljenje, pridobiti kakovostne podatke za spremljanje cepljenja proti boleznim, ki jih je mogoče preprečiti s cepljenjem, in nadzora nad njim, tako na lokalni kot na nacionalni ravni ter na ravni EU, ter usklajevati in izpopolnjevati komunikacijske strategije, usmerjene na skupine prebivalstva, za katere je značilno pomanjkljivo cepljenje, ali tiste, ki dvomijo o koristi cepljenja;
8. UGOTAVLJA, da je treba kljub temu, da so programi otroškega cepljenja pripomogli k nadzoru nalezljivih bolezni v Evropi, še veliko storiti;
9. OPOZARJA, da je najučinkovitejši in najbolj varčen način za preprečevanje nalezljivih bolezni prav cepljenje, če je cepivo na voljo;
10. UGOTAVLJA, da se zaradi povečane mobilnost in migracij pojavljajo številna zdravstvena vprašanja, ki zadevajo tudi otroško cepljenje;
11. POUДАРJA, da so cepiva v Evropi omogočila nadzor, manjšo razširjenost in celo izkoreninjenje bolezni, ki so v preteklosti povzročile smrt in invalidnost milijonov ljudi, ter da sta globalno izkoreninjenje črnih koz in izkoreninjenje otroške paralize v večini držav sveta odlična primera uspešnih programov cepljenja;
12. UGOTAVLJA, da se epidemije ošpic in rdečk še vedno pojavljajo v več evropskih državah in POUДАРJA, da Evropa zaradi dejstva, da se na lokalni ravni ni izvajalo cepljenje v zahtevanem obsegu, ni dosegla zastavljenega cilja, da bi do leta 2010 ti bolezni izkoreninila, in zato OPOZARJA na resolucijo Svetovne zdravstvene organizacije z dne 16. septembra 2010 o obnovljeni zavezi za izkoreninjenje ošpic in rdečk in preprečevanje sindroma kongenitalnih okužb z rdečkami do leta 2015 ter trajne podpore statusu območja brez otroške paralize v evropski regiji Svetovne zdravstvene organizacije;
13. POUДАРJA, da je treba opredeliti skupine prebivalstva, za katere velja večje tveganje, da zbolijo za boleznimi, ki jih je mogoče preprečiti s cepljenjem, ter se jim posvetiti, in hkrati UGOTAVLJA, da dejstvo, da se skupine, dovzetne za bolezen, med posameznimi državami ali regijami razlikujejo, ni zanemarljivo;

⁽¹⁾ UL L 268, 3.10.1998, str. 1.

⁽²⁾ UL L 142, 30.4.2004, str. 1.

14. POZIVA države članice, naj:

- ocenijo in kartirajo ovire in izzive, ki vplivajo na dostop do storitev cepljenja in v skladu s tem podrobneje opredelijo in/ali izboljšajo svoje nacionalne ali lokalne strategije,
- si prizadevajo za ohranitev in izpopolnitev svojih procesov in postopkov za nudenje cepljenja otrokom z neznanimi ali nezanesljivimi podatki o preteklih cepljenjih,
- si prizadevajo za ohranitev in okrepitev javnega zaupanja v programe otroškega cepljenja in njegovih koristi,
- si prizadevajo za dvig zavesti zdravstvenih delavcev o koristih cepiv in povečanje njihove podpore programom cepljenja,
- izboljšajo izobraževanje in usposabljanje zdravstvenih delavcev ter drugih ustreznih strokovnjakov za otroško cepljenje,
- tesno sodelujejo z lokalnimi skupnostmi in v to sodelovanje vključijo vse ustrezne akterje in omrežja,
- opredelijo skupine, za katere je značilno pomanjkljivo cepljenje, in zagotovijo, da imajo te enakovreden dostop do otroškega cepljenja,
- zagotovijo tesno sodelovanje ustreznih javnozdravstvenih in pediatričnih služb ter služb za osnovno zdravstveno oskrbo, s čimer bi omogočili stalno spremljanje in vrednotenje individualnih evidenc o cepljenju, vključno s časovnim pregledom cepljenja od rojstva do odrasle dobe,
- si prizadevajo za izboljšanje laboratorijskih zmogljivosti na področju diagnosticiranja in nadzora bolezni, ki jih je mogoče preprečiti s cepljenjem,
- po potrebi preučijo možnost uporabe inovativnih cepiv, za katere se je izkazalo, da so uspešna in stroškovno učinkovita, s čimer bi poskrbeli za neizpolnjene potrebe javnega zdravstva,
- po potrebi preučijo možnost uvedbe oziroma nadaljnega razvoja informacijskih sistemov v zvezi s cepljenjem, tudi z učinkovitejšo registracijo, kjer je to ustrezno, in sistemi farmakovigilance;

15. POZIVA države članice in Komisijo, naj:

- nadalje razvijejo sodelovanje med nacionalnimi in lokalnimi službami za cepljenje ter podrobneje opredelijo in uskladijo spremljanje sistemov cepljenja in poročanja,
- si prizadevajo za boljši nadzor nad boleznimi, ki jih je mogoče preprečiti s cepljenjem; po potrebi podrobneje opredelijo informacijske sisteme in evidence v zvezi s cepljenjem,

- v tesnem sodelovanju s Svetovno zdravstveno organizacijo preučijo možnosti oblikovanja metodologije za uporabo skupnih kazalnikov cepljenja, s čimer bi prispevali k vseevropski zbirki podatkov,
- presodijo, kateri sistemi in postopki bi lahko omogočili zagotovitev ustrezne kontinuitete cepljenja posameznikov, ki se odselijo v drugo državo članico;
- izboljšujejo programe cepljenja,
- sodelujejo pri oblikovanju pristopov in komunikacijskih strategij ob upoštevanju pomislekov tistih, ki so skeptični glede koristi cepljenja,
- si izmenjujejo izkušnje in najboljše prakse, da bi na splošno razširili otroško cepljenje proti boleznim, ki jih je mogoče preprečiti s cepljenjem, in vključili skupine, za katere je značilno pomanjkljivo cepljenje,
- ob podpori Evropskega centra za preprečevanje in obvladovanje bolezni ter Evropske agencije za zdravila (EMA) opredelijo neizčrpen seznam elementov, ki naj bi se vključili na nacionalne ali lokalne kartice cepljenja oziroma v zdravstvene izkaznice. To je treba storiti ob ustreznem spoštovanju zdravstvenih politik posameznih držav članic in ob upoštevanju elementov za potrdila o cepljenju, naštetih v Prilogi 6 Mednarodnega zdravstvenega pravilnika Svetovne zdravstvene organizacije. Ti podatki bi morali biti lahko razumljivi po vsej EU;

16. POZIVA Komisijo, naj:

- zagotovi dopolnjevanje med spodbujanjem otroškega cepljenja in izvajanjem ustreznih zakonodajnih aktov in politik EU, ob doslednem upoštevanju nacionalnih pristojnosti;
- skupaj z Evropskim centrom za preprečevanje in obvladovanje bolezni ter Evropsko agencijo za zdravila (EMA) in v tesnem sodelovanju s Svetovno zdravstveno organizacijo ter ob upoštevanju doslej opravljenega dela preuči možnosti za:
  - opredelitev splošno dogovorjenih usmeritev in metodologij za dostop do širšega prebivalstva, vključno s povezavami med cepljenjem in boleznimi, ki temeljijo na dokazih,
  - opredelitev splošno dogovorjenih metodologij za spremljanje in ocenjevanje cepljenja in dejanske ravni zaščite v skupnosti,

-
- opredelitev metodologij za spremljanje javne podpore za programe cepljenja,
  - olajšanje razvoja in izvajanje komunikacijskih strategij, usmerjenih na osebe, ki so skeptične glede koristi cepljenja, in to z zagotovitvijo jasnih in dejanskih informacij glede prednosti cepljenja,
  - zagotovitev smernic in orodij za pomoč državam članicam pri oblikovanju učinkovitih sporočil,
  - razvoj večjezičnih virov v zvezi s cepljenjem v EU, namenjenih zdravstvenim delavcem in javnosti, s katerimi bi zagotovili objektivne, lahko dostopne (prek interneta in/ali v tiskani obliki) in na dokazih temelječe informacije o cepivih in razporedih cepljenj, vključno s cepivi, ki se uporabljajo v državah članicah,
  - omogočanje regionalnih in vseevropskih projektov za izboljšanje dostopa do cepljenja za nadnacionalne skupine, za katere je značilno pomanjkljivo cepljenje.
-